

BAB III

MÉTODE PANALUNGTIKAN

3.1 Métode Panalungtikan

Ieu panalungtikan ngagunakeun pamarekan kualitatif, sabab hasilna mangrupa wangun tinulis atawa kumpulan kalimah-kalimah. Objék dina ieu panalungtikan mangrupa kumpulan carita pondok *Layung* karya Aam Amilia. Saluyu jeung pamadegan Sutopo (2002, kc. 35), panalungtikan nu ngagunakeun pamarekan kualitatif ngahasilkeun data nu mangrupa kalimah, kekecapan, atawa gambar nu miboga harti leuwih batan angka atawa frékuénsi.

Nurutkeun M.H Abrams, (dina Ilma jeung Bakthawar, 2019, kc. 26) nétélakeun aya opat ulikan nyaéta objéktif, mimétik, éksprésif, jeung pragmatik. Ulikan nu digunakeun dina ieu panalungtikan nyaéta objéktif jeung mimétik.

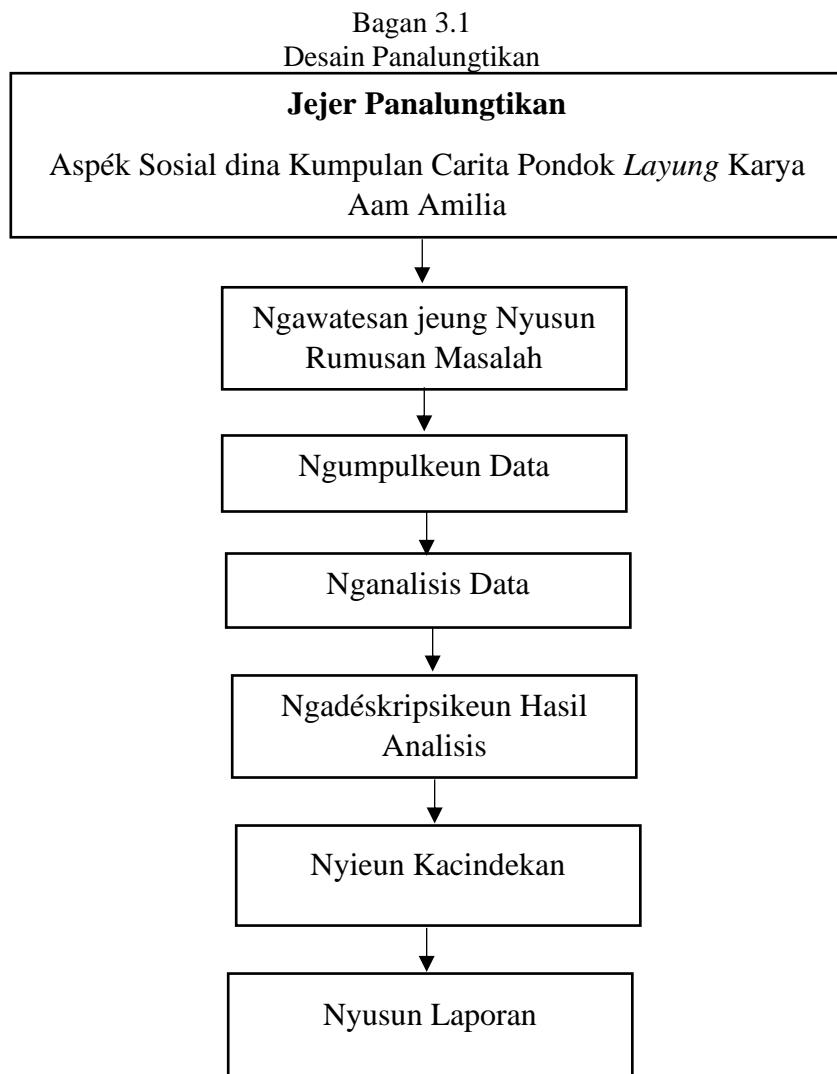
Métode panalungtikan mangrupa cara ilmiah pikeun meunangkeun data. Nurutkeun Ratna (2013, kc. 34), métode panalungtikan nyaéta cara-cara, stratégi pikeun maham réalitas, léngkah-léngkah sistematis keur ngungkulan pasualan panalungtikan. Métode panalungtikan bisa mangrupa wawancara, té, dokuméntasi, observasi, jeung angkét (Arikunto, 2006, kc. 160).

Métode nu dipaké dina ieu panalungtikan nyaéta métode déskiptif analitik. Métode panalungtikan déskriptif analitik mangrupa panalungtikan nu dilakukeun ku cara ngadéskripsiéun fakta-fakta nu satuluyna dianalisis (Ratna, 2013, kc. 34). Ngaliwatan métode panalungtikan déskriptif analitik, baris didéskripsiéun aspék-aspék sosial nu aya dina kumpulan carita pondok *Layung* karya Aam Amilia nu dirojong ku ulikan objéktif jeung mimétik. Saluyu jeung kamandang Ratna (2015, kc. 47) minangka bagian tina kamekaran élmu sosial, kualitas penafsiran dina métode kualitatif bakal ayana watesan-watesan ku hakékat fakta-fakta sosial.

3.2 Desain Panalungtikan

Desain panalungtikan mangrupa salahiji komponén nu digunakeun dina panalungtikan nu mangrupa hiji rarancang pikeun ngumpulkeun sarta nganalisis data panalungtikan. Udagan ayana desain panalungtikan nyaéta pikeun méré gambaran kumaha waé léngkah-léngkah dina panalungtikan. Léngkah-léngkah panalungtikan mangrupa sagala prosés panalungtikan ti mimiti ngarumuskeun masalah nepi ka nyieun kacindekan dina panalungtikan (Nurbuko jeung Abu, 2009,

kc. 57). Ieu di handap mangrupa bagan nu ngagambarkeun léngkah-léngkah panalungtikan.

3.3 Téhnik Panalungtikan

3.3.1 Téhnik Ngumpulkeun Data

Téhnik ngumpulkeun data mangrupa léngkah stratégis dina panalungtikan pikeun ngahontal udagan ieu panalungtikan. Téhnik ngumpulkeun data dina ieu panalungtikan téh nyaéta studi pustaka. Nurutkeun Sugiyono, (2018, kc. 137), métode ngumpulkeun data tina dokumén atawa sumber pustaka disebut studi pustaka. Ieu téhnik panalungtikan pikeun nyangking fakta-fakta nu aya patalina jeung objék panalungtikan.

3.3.2 Téhnik Ngolah Data

Téhnik ngolah data dina ieu panalungtikan nyaéta ngagunakeun téhnik dészcriptif analitik. Dina ngolah data dina ieu panalungtikan ngagunakeun téori M.H Abrams dina ulikan objéktif jeung mimétik, sarta téori aspék sosial Soerdjono Soekanto nu ngabagi aspék sosial jadi 5, nyaéta aspék sosial agama, aspék sosial ékonomi, aspék sosial atikan, aspék sosial politik, jeung aspék sosial moral.

3.4 Instrumén Panalungtikan

Arikunto (2010, kc. 265), nétélakeun yén instrumén panalungtikan mangrupa alat jeung pasilitas nu digunakeun ku panalungtik sangkan sistematis nalika ngumpulkeun data. Instrumén anu digunakeun dina ieu panalungtikan téh nyaéta ngagunakeun instrumén ngumpulkeun data (tabél cutatan) jeung instrumén ngolah data (kartu data).

3.4.1 Instrumén Ngumpulkeun Data

Instrumén ngumpulkeun data dina ieu panalungtikan nyaéta ngagunakeun tabél, nu léngkah-léngkahna nyaéta ngumpulkeun jeung ngadata sumber-sumber buku nu ngarojong kana ieu panalungtikan.

Tabél 3.1
Struktur (Téma)

No	Téma	Cutatan Carita	Kode Data C/KU/KC
1.	Urang lembur nu hayang ngarobah kahirupanna sangkan leuwih hadé tapi teu asak persiapan jeung ukur ngarasa kabita ku kajayaan batur.	<i>"Ema geus kapokeun moal hayang ka kota deui. Enyaan mimitina mah dadagangan téh payu. Lila-lila mah teu kaur payu, teu ari ku dibuburak petugas, da bongan dagangna sok di tempat anu matak ngaruksak kana tata kota jeung kaéndahan lingkungan. Mimitina mah enya, sanggup ngontrak kamar keur cicing tiluan. Lila-lia dagangan béak, modal ledis."</i>	DTB/KU1/KC13

Keterangan:

- 1) C: Judul Carita
- 2) KU: Kode Urutan Data
- 3) KC: Kaca

Tabé1 3.2
Struktur (Galur)

No	Galur	Cutatan Carita	Kode Data (C/KU/KC)
1.	Campuran	“Ajang kudu jadi jelema, ulah kawas Bapa ukur jadi jongos kantor,” cék bapana. (<i>Layung</i>, kc. 9) “Harita bébéja ka indungna dihiras ngala kalapa ngora ku Pa Haji. Bapana geus biasa, malah kaitung salah saurang nu manukna lebah tataékan kana tangkal kalapa mah. Teu mangkuk sajam, aya nu nyusulan ka imah, cenah bapana aya di rumahsakit.” (<i>Layung</i>, kc. 9)	(DTB/KU4/KC9)

Keterangan:

- 1) C: Judul Carita
- 2) KU: Kode Urutan Data
- 3) KC: Kaca

Tabé1 3.3
Struktur (Palaku)

No	Ngaran Palaku	Tingkat Pentingna Palaku		Fungsi penampilan Palaku		Penokohanna	
		utama	tambahan	antagonis	protagonis	buleud	basajan
1.	Ajang	√			√	√	

Tabéł 3.4
Struktur (Watek)

No	Ngaran Palaku	Watek	Kode Data (KU/KC)	Cutatan Carita	Kaca
1.	Ajang	Mikanyaah	(KU2/KC7)	<i>"Mun seug éta spanduk dibikeun ka manéhna, tada teuing bungahna. Meureun adina moal karugrag, lamun imah kardus dituruban ku spanduk."</i>	7

Keterangan:

- 1) KU: Kode Urutan Data
- 2) KC: Kaca

Tabéł 3.5
Struktur (Latar)

No	Latar	Kode Data (C/L/KU/KC)	Cutatan Carita
1.	Peuting	(DTB/LW/KU3/KC7)	<i>"Caritaan indungna tadi peuting matak bungah kana haté Ajang."</i>

Keterangan:

- 1) C: Judul Carita
- 2) L (LT/LW/LS): Latar (Latar Tempat/Latar Waktu/Latar Sosial)
- 3) KU: Kode Urutan Data
- 4) KC: Kaca

Tabél 3.6
Struktur (Puseur Implengan)

No	Puseur Implengan	Kode Data (C/KU/KC)	Cutatan Carita
1.	Jalma katilu sagala nyaho	(DTB/KU5/KC7)	“Panon Ajang méh teu ngiceup néndo budak ngora tiluan keur nurunkeun spanduk” (Layung, kc. 7)

Keterangan:

- 1) C: Judul Carita
- 2) KU: Kode Urutan Data
- 3) KC: Kaca

Tabél 3.7
Struktur (Gaya Basa)

No	Gaya Basa	Kode Data (GB/C/KU/KC)	Cutatan Carita
1.	Gaya basa paradoks	(P/DTB/KU6/KC10)	“Padahal cék pikirna keur naon nu boga imah gedong téh ngarawatan cocooan butut.”

Keterangan:

- 1) GB: Gaya Basa
- 2) C: Judul Carita
- 3) KU: Kode Urutan Data
- 4) KC: Kaca

Tabél 3.8

Tabél Data Mimétik

No	Mimétik	Cutatan Carita	Kaca

Tabé1 3.9
Kartu Data Aspék Sosial

No	Judul Carpon	Cutatan	Aspék Sosial				
			Atikan	Politik	Ékonomi	Agama	Moral

3.4.2 Instrumén Ngolah Data

Instrumén ngolah data dina ieu panalungtikan nyaéta ngagunakeun kartu data. Dina ngébréhkeun cutatan-cutatan carita nu aya dina kumpulan carita pondok *Layung* karya Aam Amilia téh ngaliwatan kartu data. Ieu dihadap mangrupa gambaran kartu data nu digunakeun dina ieu panalungtikan.

Kartu Data Analisis

Gambar 3.1 Kartu Data Téma

Kode Data: DTB/KU1/KC13
Téma: Urang lembur nu hayang ngarobah kahirupanna sangkan leuwih hadé tapi teu asak persiapan jeung ukur ngarasa kabita ku kajayaan batur
Analisis: Ema geus kapokeun moal hayang ka kota deui. Enyaan mimitina mah dadagangan téh payu. Lila-lila mah teu kaur payu, teu ari ku dibuburak petugas, da bongan dagangna sok di tempat anu matak ngaruksak kana tata kota jeung kaéndahan lingkungan. Mimitina mah enya, sanggup ngontrak kamar keur cicindil tiluan. Lila-lia dagangan béak, modal ledis

Gambar 3.2 Kartu Data Galur

Kode Data: DTB/KU4/KC7
Bagian: <i>Denounment</i>
Analisis: Uluuuuh ieu mah cukup jeung keur hordéng. Haneut geura Si Adé. Moal karugrag deui, cék indungna. Geus cageur Adé mah nya balik téa ka lembur. Ku hayang geura.

Gambar 3.3 Kartu Data Palaku Carita

Kode Data: DTB/KU2/KC7

Ngaran Palaku: Ajang

Watek Palaku: Mikanyaah

Gambar 3.4 Kartu Data Latar

Kode Data: DTB/KU3/KC

Jenis Latar: Latar waktu (Peuting)

Analisis: Caritaan indungna tadi peuting matak bungah kana haté Ajang

Gambar 3.5 Kartu Data Puseur Implengan

Kode Data: DTB/KU4/KC7

Puseur Implengan: Jalma Katilu Sagala Nyaho

Analisis: Panon **Ajang** méh teu ngiceup nénjo budak ngora tiluan keur nurunkeun spanduk.

Gambar 3.6 Kartu Data Gaya Basa

Kode Data: DTB/KU5/KC10

Gaya Basa: Gaya Basa Paradoks

Analisis: Padahal cék pikirna keur naon nu boga imah gedong téh ngarawatan cocooan butut.

Gambar 3.7 Kartu Data Mimétik

Kode Data: DTB/KU6/KC7/Mimetik

Analisis: Cai Ciaseupan limpas, ngaléléd sakabéh imah kardus anu rajeg di biwir walungan. Hadéna aya tempat nu rada luhur, nepika manéhna katilu indung jeung adina bisa ngiuhan. Nyieun imah kardus anyar di dinya. Sanajan geus saat, tapi can wani pindah ka tempat baréto, inggis aya deui banjir.

Gambar 3.8 Kartu Data Aspek Sosial

Kode Data: DTB/KU7/KC8
Aspek Sosial: Agama
Analisis: Tapi apan cék almarhum Bapa gé, ulah sok ngabongborongkeun kaasih Gusti. Nyuhunkeun ka Anjeunna, sing keyeng. Bari ngitung léngkah, haténa babacaan.

3.5 Data jeung Sumber Data

3.5.1 Data

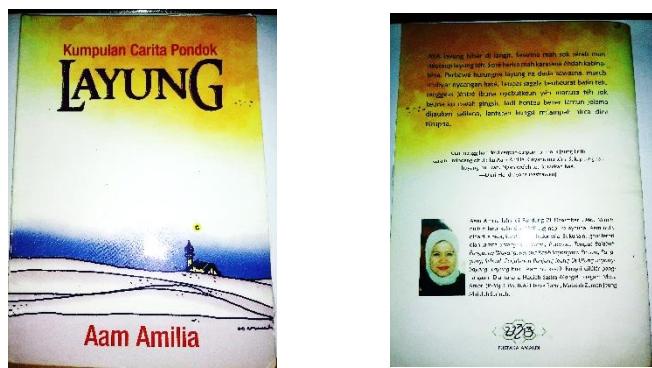
Data dina ieu panalungtikan nyaéta aspek sosial, struktur carita, jeung aspek mimétik dina kumpulan carita pondok *Layung* karya Aam Amilia. Anapon dina struktur caritana, dipaluruh ngeunaan unsur intrinsik nu ngawengku téma, galur, latar, palaku jeung watek, puseur implengan, gaya basa, jeung amanat.

3.5.2 Sumber Data

Sumber data nyaéta subjék data nu dipaké dina panalungtikan. Sacara umum, sumber data ngawengku tilu aspek nyaéta *place* (tempat), *person* (jalma), jeung *paper* (kertas atawa dokuméntasi) (Arikunto, 2013, kc. 172).

Sumber data dina ieu panalungtikan téh aya dua, nyaéta sumber data primer nu mangrupa kumpulan carita pondok *Layung* karya Aam Amilia jeung sumber data sekunder nu mangrupa buku-buku, jurnal, jeung matéri nu aya patalina jeung ieu panalungtikan.

3.5.2.1 Idéntitas Buku

Gambar 3.9 Sampul Kumpulan Carpon Layung

Judul: Layung

Pangarang: Aam Amilia

Medal: Citakan ka-1, 2008

Penerbit: Pustaka Amaldi

Kandel Buku: 76 kaca

Warna Jilid: konéng, bodas, jeung biru

3.2.5.2 Biografi Singget Pangarang

Aam Amilia gumelar di Bandung, 21 Désember 1946. Anjeunna kungsi kuliah di Fakultas Hukum, Universitas Padjajaran (UNPAD). Aam Amilia mancegkeun kahirupanna dina silokaning hirup “Sumpah daék rapet jeung cangkang wajit”. Aam Amilia mangrupa salasaurang pangarang Sunda nu boga ketak dina kasusasteraan Sunda. Sanajan anjeunna kasohor minangka pangarang Sunda jeung wartawan, Aam Amilia hayang diinget minangka pamanggih jeung pangaping nu nulis karya, hususna dina basa Sunda. Dina taun 1960-an anjeunna mimiti nulis karya sastra, nu nepi kiwari, Aam Amilia geus ngahasilkeun ratusan karya. Seukeutna Aam Amilia dina nilik gejala-gejala nu aya di sabudeureun kahirupanna ngajadikeun anjeunna tuluy produktif. Karya anjeunna geus medal di pikiran rakyat dina wangun *cerita pendek* nu judulna “Kuntum Mekar” nalika Aam Amilia umur 15 taun. Karya Aam Amilia dina basa Sunda mimiti medal di *Manglé* taun 1963, nu judulna “Timburu” (Rosidi, 2003, kc. 3). Unggal pangalaman-pangalaman anjeunna nu anclub dina kasusasteraan Sunda ngajadikeun Aam Amilia tuluy dipiwanoh nepi ka jadi redaktur jeung wartawan di sababaraha lembaga sarta penerbit hususna nu aya di wilayah Jawa Barat.

Dina saémbara nulis karya sastra nu dilaksanakeun ku IKAPI Jawa Barat taun 1968, Aam Amilia kungsi dilélérl jadi pinunjul kahiji. Anjeunna ogé, kungsi dilélérl Hadiah Sastra Rancagé taun 2015 jeung taun 2017 ku Yayasan Kebudayaan Rancagé. Aam Amilia aub di sababaraha komunitas nulis sastra Sunda, kyaning Caraka Sundanologi, Manglé Rumaja, HPPM Nurani, Patrem, Panglawungan 13, Sekelumit Romantika Kehidupan dina Harian Umum Pikiran Rakyat. Salian jadi anggota, anjeunna aktif ngaping pangarang ngora sangkan hasanah sastra Sunda hususna dina karya sastrana tuluy nanjeur. Alatan éta hal, Aam Amilia meunang jujuluk “Ibu Sastrawan Sunda”.

Alam harita, téma carita dina sastra Sunda téh masih heureut, umumna nyaritakeun ngeunaan kampung waé. Tina hal éta, Aam Amilia nu umurna 16 taun geus mikir kritis, hayang sastra Sunda téh témana leuwih jembar deui sangkan kairut pamaca tuluy nambahan. Harita, Aam Amilia nulis karya sastra Sunda nu judulna “Baskét”. Dina éta carita, ngadadarkeun ngeunaan kumaha kaulinan baskét téh. Tangtu, éta hal jadi hiji “gong” keur jejer tulisan dina sastra Sunda nu leuwih jembar deui.

Loba kamandang para sastrawan ngeunaan Aam Amilia nu kiwari yuswana teu anom deui tapi angger seungit dina ketakna nanjeurkeun sastra Sunda. Salasahijina aya ti Chyé Rétty Isnéndés nu nétélakeun ngeunaan Aam Amilia, cenah “Aam Amilia mangrupa salasaurang pangarang nu motékar sarta rancagé dina niténan kahirupan sosial nu aya di sabudeureunna ieu hal katitén dina unggal carita nu ditulisna”. Ajén-ajén kahirupan natrat dina unggal tulisanna. Karya-karya Aam Amilia di antarana *Samagaha* taun 1969, *Lalangsé* taun 1970, *Asmara Ngambah Sagara* taun 1970, *Sanggeus Halimun Peuray* taun 1970, *Puputon* taun 1979, *Buron* taun 1980, *Kalajengking* taun 1980, *Panggung Wayang* taun 1992, *Tempat Balabuh* taun 1994, *Sekar Karaton* taun 1994, *Ku Tunggu di Bukit Bunga* taun 2005, *Layung* taun 2008, *Kembang-Kembang Anten* taun 2014 *Jangji Asih* taun 2017, *Kalangkang Japati* taun 2019, jeung réa-réa deui.